

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespon-
denti regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „
Pentru Roman'i a:
pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
„ 6 lune 20 „ „ = 8 „ „ „
„ 3 — 10 „ „ = 4 „ „ „
Pentru insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Pentru monumentulu martirului natiunii romane

Ionu Buteanu

au intratu la suscris'a redactiune, d'in Pest'a de la
DD dr. Iosifu Gals 1 fl. dr. Iones Mihali 1 fl., Alesiu
Olariu 1 fl., Ionu Vlasiu 1 fl., Iosifu Vulcanu 1 fl., S.
Botizanu 1 fl. — la olalta 6 florini v. a. si s'au tramesu
Dlui Dionisiu Pascuti in Buteni. spre a se intrebuin-
ta conformu destinatiunii lor.

Redactiunea „Federatiunii.”

Pest'a, 17/5. aug. 1869.

Politica interna se reduce la numeri: numeri in ar-
mata, numeri in finantie. Cu catu sunt inse mai mono-
tone desbaterile ce se tienu in sedintiele delegatiuniloru,
d'in cauza ca se referescu numai la numeri, aceste desba-
teri ne atingu cu atatu mai vertosu, ca-ci este vorb'a de
mangele nostru, de averea nostra. Florea tenerimeii nostre
este partea acelei armate de 800,000 insi, carea este
chiamata de a oprime pre „inimicii interni”; averea nos-
tra, sudorea nostra, este menita pentru sustinerea acestei
poteri enorme, carea are de a se opune la totu ce nu se
inlescescu cu vointi'a poterniciloru.

Cu tote ca trecutulu a lasatu rane irremediabile
pentru natiunile d'in Austri'a, asta-di se totu mai pre-
indundu sacrificiu, cari trecu preste poterile nostre. Contri-
butiunile nu mai pot fi inmultite, ca-ci si-au ajunsu gra-
dulu supremu. Erogatiunile nece asta-di, in constitutiune
cea atatu de laudata, nu mai au capetu, ci se iacu
pentru totu felinlu de scopuri ascunse si neascunse. Sa-
crificiu, cari nu se mai pot suportu, conducu de a direp-
tulu la ruina.

Si intr'adeveru, precum vedemu d'in desbaterile de-
legatiuniloru, deficitulu adeveratu de estu tempu se urca
la 28 milioane fl. Facundu abstractiune de la impositele
nesuperabili, a caroru executiune va fi parte imposibile
d'in caus'a miseriei generali, parte va causa ruin'a totale
a multoru contribuabili, singurulu deficitu mentionatu nu
va potu fi acoperitu decatu prin vinderea bunuriloru
statului.

Se ne intrebamu inse, pentru ce atate-a sacrificiu de
sange si de avere? Cine ne ataca? De unde este amenin-
tatu imperiulu?

D'in partea nostra, noi nu vedemu nece unu periclu.
Uniculu periclu pentru monarcia este sistemulu constitu-
tiunii de asta-di, sistemulu dualisticu. Inse, acestu periclu
este atatu de mare, catu elu nu pote fi invinsu cu milioane
de pusci si de florini, delaturarea lui se pote intempla
numai prin armoni'a interna a natiuniloru d'in Austri'a.

Chiaru d'in acesta cauza, pana candu imperiulu nu
se va consolidu prin multumirea toturoru natiuniloru
tale; pana candu nu va ave unu trupu sanetosu, cu una
circulatiune de sange regulata; nece nu potemu vorbi de
una politica externa adeverata a Austriei. Ori cate se ne
apuna dlu Beust in delegatiuni de relatiuni bune cu Fran-
cia, de una politica conciliatoria cu Prussi'a, etc., aceste
sunt vorbe de l'ana c'apri'na. Inainte de a potu
vorbi de relatiuni externe, de una activitate, de una vietia
externa, unu statu trebuie sa aiba referentie bine regu-
late interne, una vietia normale interna. Unu cadavru nu
pote manifesta vietia, pentru cuventulu ca nu o are.

Se trecemu acuma la cestiunea fruntarielor roma-
ne-transilvane, carea n'a incetatu inca de a fi obiectu alu
discussiunii diurnalistice atatu interne catu si straine, ba,
ce e mai multu, potemu presinta cetitoriloru nostri, dupa
„Romanulu”, fapte noue d'in partea fratiloru magiari,
prin cari invasiunea casciga d'in ce in ce unu caracteru mai
seriosu, ce pote inspira una adeverata grige fratiloru no-
stri d'in colo de Carpati.

„Una banda de Maghiari a intratu cu forti'a in di-
strictulu Bacau, comaa'a Brusturors'a, si luandu prin for-

tia 1600 oi a le locuitoriloru Romani, au trecut cu ele
in tier'a lor.

„Ei bine, inca pana asta-di oile bietiloru Romani
sunt bune luate de Maghiari. Satenii romani tupa, striga
si acum, dar' indesiertu. ca-ci dlu de Beust nu-i mai
aude.”

Aceste se impartiescu diurnalulu „Romanulu”
prin una epistola datata d'in Bacau, 25 iuliu.

Cu tote aceste, guvernulu Romaniei tace si nu are-
ta faptele violente, ce cetatiani Romani sunt siliti a le
suferi de la nisce jafvitori si impilatori d'in Austro-Ma-
giari'a. Guvernulu romanu a promis, ca va publica ase-
mene fapte si acuma tace, elu care este detoriu in line'a
prima a veghia a supr'a securitatii cetatianiloru. Ador-
mece ore guvernulu Romaniei, intr'unu modu inescusabilu,
cu voia seu fara de voia? Nu voiesce seu nu cuteza
guvernulu romanu a-si aperi cetatiani cōtr'a atacuriloru
si invasiuniloru straine?

Chiaru in momentulu acestu-a primimu numerulu
diurn. „Romanulu” de la 31 iul. 12 aug. in care se pu-
blica unu comunicatu alu „Monitorulu” relativu la fap-
tulu de la Brusturors'a, despre care vorbiram mai susu.
Singuru inceputulu acestui comunicatu, unde se dice ca
„Guvernulu nu pote intretien pre publicu de ori ce in-
cidentu seu desordinu s'ar' intempla in tiera,” este destulu
ca se aretamu nemultumirea nostra cu comunicatulu d'in
cestiune. Guvernulu este detoriu se intretiena pre
publicu de ori ce disordine d'in tiera. Aci nu pote fi
vorb'a de „guvernulu nu pote”, ca-ci daca nu pote, elu

In locu de a continua inse desaprobările nostre, vo-
mu aduce la cunoscinti'a guvernului romanu laudele ce
i-le da „Pesti Napló”, jurnalulu alu partiei deakiane.
Aceste i voru face plăcere.

Acestu diurnalu, vorbindu despre invasiunea de la
Chiai'a, facuta, precum se sustiene acolo, de nisce nepri-
ceputi, cea mai mare parte romani (?), dice ca
nu are nici una importantia politica (?). Apoi continua:
„Dupa acesta invasiune, s'au tramisu numai decatu la
fruntarie 700 de soldati romani si 12 tunuri. Una ase-
mene procedere ar' fi trebuitu considerata sub Brateanu
ca una demonstratiune, inse asta-di, candu in fruntea afa-
ceriloru romane se afla unu barbatu de statu
atatu de sagacesi de precautu ca
dlu Cogalniceanu, care doresce a sustien
relatiuni bune intre Ungari'a si Romani'a, tota procedur'a
ace'a nu pote fi atribuita decatu zelului esageratu si pu-
tinei tactice a cutarui prefectu. Trupele romane s'a retra-
su, ordinea s'a restituitu si precum credemu, nu se va mai
turbura.” Asi vorbesce „Pesti Napló.”

Dlu Cogalniceanu, pusu asta-di in fruntea
afaceriloru romane, si guvernulu romanu trebuie sa aiba
merite necontestabile pentru a potu fi laudati cu atatu
caldura de Beust, de Andrassy, de parti'a deakiana; or-
durile prusesei inca n'au fostu alta-ce decatu una recom-
pensa anticipativa pentru meritulu de a inhide localulu
societatii romane pentru tragere la semnu, si de a o in-
corporu societatii nemtiesei, in localulu carei-a Germa-
ni'a simbolisata si-intinde bratiulu seu a supr'a Romaniei!

Pana candu voru merge asi trebile in Romani'a?

Adunarea generale a Asociatiunii Tran- silvane pentru cultura si literatur'a poporului romanu.

Siomcut'a, 12. aug. 1869.

In 10. aug. sera la 9 ore se incepu splendidulu balu
nationale in sala mare a pretoriului. Localulu celu mare si
salele vecine destinate pentru publicu, erau indesate de
ospeti incatu abia la 4 ore demaneti'a potea omulu se se
misce si se resufe mai liberu.

Sesulu frumosu a fostu bine reprezentatu, si deca
multe domne si domnisoare romane nu ne intretineau cu
conversatiunile sale predilecte unguresci, amu erede ca

d'in iubire nationale si pentru a partini Asociatiunea, in
alu carei folosu a fostu arangiatu balulu, au asistatu atatu
de numeroase. Petrecerea a duratu pana demaneti'a la 6 ore.

Sedinti'a II.

Onor. D. presedinte deschide sedinti'a
la 9 ore si conformu programei se continua cetirea discurs-
seloru si anume:

D. J. Rusu secretariu II. dade cetire unui dis-
cursu asupra necesitatii studiului istorie
patriei; d'in punctu de vedere
nationale. Adunarea asculta cu atentiunea meri-
tata scientificulu discursu alu istoriculu nostru.

A. Buda deca am intieleru bine a tratatu despre
cresterea mainalta cu privire la
sciintiele reali; discursulu dlui A. Buda me-
rita tota atentiunea publiculu romanu.

Dupa finirea acestoru-a s'a inceputu raportele comis-
siuniloru emise in sedinti'a prima.

Dlu J. Bologa a raportatu despre „regula-
mentulu asupra mediloceloru re-
cerute spre ajungerea scopulu
„Asociatiunii Trne.” Adunarea, precum si
comisiunea, cu pucintele modificatiuni neesentiali a pri-
mitu intregu regulamentul, si cu punea in lucrare a
acelui-a s'a insarinatu comitetulu Asociatiunii.

Totu dlu Bologa refereza despre una scrisore a
societatii „Romani'a” d'in Viena, referitoria la in-
fiintierea unei catedre romane la universitatea d'in Viena.
Adunarea a primitu opiniunea comisiunii, dupa care Aso-
ciatiunea va recerca ministeriulu vienesu, ea se binevoiesca
a asemna una remuneratiune competente rangulu unui
profesoru de limba si literatur'a romana la Universitatea
de acolo.

Comisiunii asupra „regulamentulu des pre
folosirea cartiloru d'in biblio-
teca Asociatiunii. — Adunarea primi pa-
rerea comisiunii.

Infiintierea unei tipografie
proprie a Asociatiunii la propunerea
motivata a comisiunii de ocamdata se amana.

In privinti'a cartiloru scolastice,
dupa ce consistoriele nostre dechiaru acesta cauza de a
loru, Asociatiunea nu va elucra nici va eda carti scola-
stice, — singuru va escrie concursu si va tipari pre spe-
sele sale una carte agronomicu.

D. Pavelu vicariu alu Marmatiei raportaza
asupra unui memorandum alu satu-mareniloru in
cestiunea gimnasiulu ce ar ave a se
infiinti in Seini. Asociatiunea apromite to-
tu scursulu seu morale in acesta cauza vitale pentru ro-
manii d'in aceste parti a le Ungariei.

D. Pavelu mai refereza asupra propunerii dlui
Vulcanu, pentru a se primi si femeile de membri
contribuanti ai Asociatiunii. Propunerea se primesce.

Josifu Popu mai refereza asupra propuneriloru,
ce facuse dlu L. Vaida la adunarea gen. in anulu
trecutu. — Al. Popu asupra raportulu comisiunii
emisa pentru culegerea tacselor si inscrierea membri-
loru noui ai Asociatiunii. — N. M. Moldovanu
asupra bugetulu Asociatiunii pre anulu viitoriu.

La propunerea dlui J. Vulcanu guvernulu
va fi de nou recercatu pentru a aproba alegerea dd. Ur-
echia si Hajdeu de membri ai Asociatiunii Trans., —
era la propunerea dlui J. Popfiu dlu A. Mussa-
fia profesorulu d'in Viena este alesu membru alu Aso-
ciatiunii.

Apoi se decide cu unanimitate, ca fiitori'a adunare
generale se va tieni in 1870 aug. 8. la Na-
sudu.

In fine dlu presedinte multumindu fratiloru d'in
Cetatea-de-petra pentru ospitalitatea, cu care au binevoitu
a primi Asociatiunea, er' ospetiloru si membriloru Aso-
ciatiunii pentru asistentia, si-ia remasu bunu de la toti
si inchide adunarea. Presintii erupsera in „se traiasca Aso-
ciatiunea, se traiasca presedintele ei, se traiasca Baritiu!”
si cantandu „descepta-teromane!” se depar-
tara cu deplina bucuria si multumire.

S'au departatu si imprasciatu inse numai pen-
tru cateva ore, ca sera la 6 ore se se intru-
nesca era a asculta pre ilustr'a literata romana dso-
ra Constantia Dunca, care tienu una confe-
rintia literaria, vorbindu cu mare talentu despre trecutulu,
presintele si chiamarea femeii cu privire la natiunea

nostra. Dsior'a diserante a rapitu pre publicu cu clocintia sa, i-a presintatu publicului pre adeverat'a femeia romana. Aplausele dese si frenetice spuneau mai chiaru decatu orice cuventu, ca dsior'a Dunc'a a sciutu vorbi dupa anima si la anim'a toturoru.

Totu in acesta sera dupa finirea discursului dsioarei Dunc'a s'a tînutu unu concertu vocalu si musicale, la care a parteipatu si insa-si dsior'a Dunc'a cantandur cu multa arte d'in una opera francesa. Alu doilea erou alu serei a fostu dlu V u l c a n u — „Gur'a satului“, care prin doua poezii umoristice si una seriosa a facutu nepusa placere publicului.

Excursiunea la „Cetatea-de-petra“, proiectata pentru diu'a de asta-di a remasu, d'in caus'a ploiei.

Si pana candu asi potè reveni de nou si mai pre largu la unele obiecte mai interesante ale adunarei, — inchidu corespondintia mea multiamitu de lucrurile si rezultatulu acestei adunari, care a buna s'ema va face epoca in vietia nationale a romaniloru d'in aceste parti.

Coresp.

De la Delegatiuni.

In siedintia delegatiunei senatului imperiale, tîenuta in 13 curinte, s'a continuatu desbaterea a supr'a budgetului pentru militia. In discussiunea generale, referintele majoritatii fu Banhans, alu minoritatii Rechbauer. Dietrichstein spriginesce tote pusetiunile de erogatiuni a le guvernului ca necesarie. Wachter doresce, ca si oficialii supranumerari se se impartescesca in augmentatiunea lefeloru. Figuly apera propusetiunile minoritatii: demunstra, ca reductiunile proiectate prin minoritate nu voru prejudeca capabilitatii resbelnice a armatei.

Mertens spriginesce propunerea lui Wächter. Spiegel, combatendu immultirea lefeloru pentru oficialii d'in statulu-magioru, doresce elevatiunea competintieloru pentru soldatii inferiori, indata ce acesta se va potè face considerandu economi'a statului. Cu privire la multimea inimiciloru, de cari Austria este incongiurata, Neumann spriginesce contigentulu proiectatu de ministrulu resbelului.

Sturm apera proiectulu minoritatii; oratorulu nu se teme de una eruptiune de resbelu, ca-si situatiunea Europoi nu este apta spre acea. Wüllersdorff spriginesce propusetiunile guvernului. Kaiser voiesce a restitui in orice modu ecilibriulu in economi'a statului. La inchiderea discussiunei generali, Boust face apelu la patriotismu si dice: Sustienerea pacei va fi lesne, deo-asta-ora-putem-exprimul-impetranca-urmasilor-nostru; ca nu va face aliantia cu unu cadavru. Rechbauer apera de nou proiectulu minoritatii.

In siedintia d'in 14 curinte a delegatiunei senatului imperiale, continuandu-se desbaterea budgetului militar, ministrulu de resbelu Kuhn apera organizatiunea armatei si demunstra, ca s'a tîenutu in vedere tote privintiele politice, constitutionali, militari si economice. — Dupa parerea ministrului reductiunea armatei nu este consulta; cu atatu mai putinu potè se face Austria incepulu. Prin iramultirea batalioneloru la numerulu de 90 si prin infintiarea batalion. a siese-a, in presinte potu sta ga'ta numai decatu 5—600,000 barbati bine armati si apti spre bataia; cu tote aceste-a contigentulu de fatia este pre-putinu. Ministrulu de resbelu replica in fine la mai multe atacuri si spriginesce immultirea lefeloru inca si pentru locotenintii de coloneli, pentru coloneli si pentru supranumerari.

De pre terenulu beserecescu.

Circulariu metropolitanu cãtra Preasãntiiti Parinti Episcopii ai Aradului si Caransebeului d'in 19. iuliu 1869.
Nr. metr. 36.

Preasãntite Domnule Episcopi!

Inaltulu ministeriu de cultu prin harthia sa d'in 14. iuliu a. c. Nr. 10321 me insciintiea: cumcã Majestatea sa cesaro- si apostolico-regesca a binevoitu a sanctionã prin preinalta resolutiune d'in 28. maiu a. c. Statutulu organicu, compusu prin congresulu nostru nationalu romanu, care eu l'am fostu asternutu sub numerulu metropolitanu 36. d'in 26-lea octombre 1868, — cu unele modificatiuni fatia cu sustatatoriele legi, si fatia cu aducerea acelei legi in armonia cu principiile, care congresulu le au stabilitu in acelu statutu organicu.

Acesta aducu Preasãntiei Tale la placuta cunoscintia spre acelu scopu, ca in intielesulu §-lui 176 d'in sanctionatulu statutu organicu, se binevoiesci a publica eparciei fãra amenare, cumcã Majestatea sa cesaro- si apostolico-regesca s'au induratu a sanctionã Statutulu organicu alu provinciei nostre metropolitane, care l'au elaboratu congresulu nostru nationalu romanu beserecescu, tîenutu la Sabiu dela 16/28 septembrie, pana la 7/19 octombre 1868, si totu odata a luã measure, ca sanctionatulu statutu se se puna in lucrare dupa gradurile partiloru constitutive ale unei eparcie, incependu dela cele mai inferiori, adeca dela constituirea si regularea parocieloru singuratico si pasindu cãtra cele superiori, adeca la constituirea pro-

topopiateloru, si monastiriloru, si in fine la constituirea si regularea celoru d'in launtrulu episcopiei.

Eu recomandu Preasãntiei Tale, ca organiarea parocieloru si a protopopiateloru se se face astfelu, ca Preasãntia Ta se poti escrie negresitu tienerea sinodului eparcialu pre Duminec'a Santului Tom'a a. v. potrivit §-lui 89. d'in Statutu, ca apoi se fiu in stare a conchiamã congresulu nationalu beserecescu pre 1-lea octombro a. v. dupa § fulu 152 d'in acela-si statutu.

In fine se binevoiesci a mi da de scire, ca cãte parocie suntu in eparcia Preasãntiei Tale, ca spre orientarea mai buna a clerului si poporului nostru credinciosu se potu tramite pre s'ema fia-carei parocie in daru cãte unu esemplariu d'in Statutulu organicu sanctionatu. Particularii potu trage dela directiunea tipografiei arceiecesane esemplarie pre langa 20 xr. v. a.

Sabiu, 19. iuliu 1869.

Nr. Cons. 770 ex 1869.

Preacinstiiloru Parinti Protopopi si Administratori Protopopesci!

Inaltulu Ministeriu de cultu prin harthia sa d'in 14 iuliu a. c. Nro. 10321 me insciintiea: cumcã Majestatea sa cesaro- si apostolico-regesca s'au induratu a sanctionã prin preinalta resolutiune d'in 28 maiu a. c. Statutulu organicu compusu prin congresulu nostru nationalu romanu, care eu l'am fostu subscernutu sub numerulu metropolitanu 36. d'in 26. octobre 1868, — cu unele modificatiuni fatia cu sustatatoriele legi, si fatia cu aducerea in armonia a principiiloru, care congresulu au stabilitu in acestu statutu organicu.

Acesta o aducu Preacinstiiloru Vostre la cunoscintia spre acelu scopu, ca in intielesulu §-lui 176 d'in sanctionatulu statutu organicu se publicati in protopopiatele respective fãra amanare, cumcã Majestatea sa cesaro- si apostolico-regesca s'au induratu a sanctionã statutulu organicu alu provinciei nostre metropolitane, care l'au elaboratu congresulu nostru nationalu romanu beserecescu tîenutu la Sabiu dela 16/28 septembrie pana la 7/19 octombre 1868, — si totu odata se luati measure, ca sanctionatulu statutu se se puna fãra amanare in lucrare dupa gradurile partiloru constitutive ale unui protopopiatu, incependu dela constituirea si regularea parocieloru singuratico si pasindu la constituirea si regularea protopopiateloru, si se provocu pe Preacinstiile Vostre, ca acesta organizare a parocieloru si protopopiateloru se se face astfelu, ca eu se potu escrie negresitu tienerea Sinodului Arceiecesanu tutu, ca apoi se fiu in stare a conchiamã si Congresulu nationalu romanu beserecescu pre antãia octobro a. viitoriu dupa §. 152 d'in acela-si Statutu.

In fine ve incunoscintiediu, ca spre orientarea mai buna a clerului si a poporului nostru credinciosu am dispusu, a se tramite pre sam'a fiecarei parocie in daru cãte unu esemplariu d'in Statutulu organicu sanctionatu.

Particularii potu trage dela directiunea tipografiei nostre arceiecesane esemplare d'in acelu Statutu pre langa 20 cr. v. a.

Sabiu in 20 iuliu 1869.

Alu vostru alu tutororu
Arceiepscoptu si Mitropolitu
Andrei, m. p.

Copi'a cerculariului episcopescu de datulu Aradu, 24. iuliu, 1869. nr. 874. cãtra toti protopresviterii d'in dieces'a Aradana.

Preacinstite Domnule Protopresviteri!

Dupa ce Majestatea Sa, Imperatulu si Regelu nostru apostolicu, cu preinalta resolutiune d'in 28. maiu a. c. s'au induratu a intari cu ce-va-si modificari statutulu organicu alu besericeci nostre romane greco-orientali d'in Ungaria si Transilvania asiediatu prin congresulu nostru beserecescu, ce fi conchiamatu la Sabiu pre 16/28 septembrie 1868, — Noi avendu in vedere harthia Excelentiei Sale, Preasãntitulu Domnu Arceiepscopu si Mitropolitu Andreiu baronu de Sigauna, de datulu 19. iuliu a. c. Nr. AEM. 36. aflãmu de bine a decretã: ca pomenitulu statutu organicu alu besericeci nostre, dupa tieseturã intarita de Majestatea Sa, numai de cãtu se intre in vietia in cuprinsulu intregi Nostre eparcie, si adeca in asie modru: ca punerea acelu-a-si in vietia se se incepa in ordulu naturale de la partile mai miece si inferiori constitutive ale provinciei metropolitane, adeca de la parocie, si de acolo treptatu se se pasiesca in susu la constituirea partiloru organice superiori; spre care scopu dara in specialu decretãmu urmatoriele:

I. Pentru constituirea sinodeloru, comiteteloru si epitropieloru parociale.

1. De locu dupa publicarea ordinatiunei acestei-a, in fiesce-care comunitate beserecesca preotulu localu, in insotire cu epitropii (curatorii) beserecesci si cu alti fruntasi comunali, va conscrie exactu pre toti acei membri ai comunitatii beserecesci, cari dupa §. 6. alu statului organicu, cu privire si la §. 2. totu alu acelu-a-si statutu au dreptu de a luã parte in sinodulu parociale. — Unde

intr'o comunitate sunt mai multi preoti in activitate: acolo se recere concursulu toturoru-a la acesta conscriptiune carea terminandu-se cãtu se potè mai cu graba, cu subscrierea preotimei locali si a altoru membri comunali, cari au asistatu la conscriere, se va tramite de locu protopresviterulu tractuale. In celelalte modalitatea conscrierii se lasa pre bun'a chipsuela a preotimei si a fruntasiloru comunali.

2. Protopresviterulu, primindu conscriptiunile prescise in punctulu 1., acumu la prim'a intrare in vietia a noulu organismu beserecescu, dupa bun'a lui chipsuela va pune osebite termine la singuratecele comunitati pentru constituirea si tienerea sinodului parociale, unde pentru asta-data, cu privire la §§. 9. si 10. ai statului, va avè elu insu-si a duce presidiulu. — La defigerea osebiteloru terminuri pentru osebitele comunitati parociale, va trebui tîenutu de regula: ca de o parte constituirea sinodeloru parociale se se intemple cãtu se potè mai curendu; era de alta parte la fiesce-care comunitate se fia tempu de ajunsu pentru a se potè vesti in beserica, celu putienu cu optu zile mai nainte, terminulu sinodului, care potè cade pre orice di a septemanei.

3. La terminele prefapte, esindu protopresviterulu in fatia locului singuraticeloru comunitati, dupa celebrarea santei liturgie si dupa chiamarea spiretului santu prescisa in §. 8. alu statului, va pasã la constituirea sinodulu, si rectificandu-o aceea dupa cum dora va pofi majoritatea membriloru netrasi la indoiela. — Ocasionea acesta deosebi o va folosi protopresviterulu, spre a invetia pre poporu despre dreptulu, ce i s'au acordatu prin statutulu organicu in diregere trebeloru beserecesci, precum si despre lipsa, de a fi totu insulu cu cea mai curata anima la folosirea acestu dreptu, avendu in vedere singuru numai folosulu comunu alu besericeci.

4. Constituindu-se sinodulu parociale, acesta totu sub presidintia protopresviterulu tractuale alege numai de cãtu pre membrii comitetului parociale, si dupa aceea deosebi pre membrii epitropiei parociale, cu reflectare la §§. 15. 17. 18. 24. 25. si 26 ai statului; era altu felu de obiecte la acesta prima constituire nu se voru desbete in sinodele parociale, ci la casu de lipsa se va conchiamã sinodulu pre alta data, dupa §. 12. alu statului organicu.

5. Comitetele si epitropiele parociale, constituite in modru espusu sub punctulu precedentu, voru intrã numai decatu in activitate, cu observarea §§-loru 17—28. ai statului organicu.

II. Pentru constituirea sinodeloru, scauneloru, comiteteloru si a epitropieloru protopresviterali

6. Cu privire la §§. 38. 40. si 140. ai statului organicu, de la consistoriulu eparciale se va edã in modru supletoriu impartirea singuraticeloru protopresviteraturu cãte in 16. seu 24. de cercuri electorali, dupa cum adeca protopresviteraturu numera mai putienu seu mei multu de 20,000 de suflete. — In data ce va esã acesta impartire, fiesce care cercu electoralu va alege cãtu unu membru mirenu in sinodu protopresviterale dupa urmatoria modalitate:

a) Terminulu alegerii se defige prin protopresviterulu tractuale, in cãtu e cu potintia pentru tote cercurile electorali pe un'a aceea-si di.

b) Deca o comunitate singura de sine formãza unu cercu electoralu: acolo alegatorii desemnati in §. 40. alu statului organicu, se aduna si facu alegerea unu membru pentru sinodulu protopresviterale sub presidintia parocului locale, ori sub a protopresviterulu tractuale, deoa acela e de fatia.

c) Deca unu cercu electoralu se compune d'in doue seu mai multe comunitati: protopresviterulu, in cãtu d'in sulu nu potè fi de fatia, denumesce de presidintia alu corpului electoralu pre celu mai aptu d'in preotimea comuneloru respective, avendu — precatu se potè — privintia si la antãiatatea verstei; totu odata desemna si loculu, care socote a fi mai indemanatecu pentru efeptuura alegerii.

d) Deca o singura comunitate formãza doue seu mai multe cercuri electorali: acolo comunitatea alegatoriloru sub presidiulu normisatu mai susu, seu alege la olãta atãtia membri la scaunulu protopresviterale cãte cercuri electorali represinta ea seu decompune in cercuri electorali dupa numerulu membriloru, ce sunt de a se alege pentru sinodulu protopresviterale.

e) La casu, candu preotimea ar fi impededata, si protopresviterulu nu ar fi facutu alta dispusetiune, — corpulu alegatoriloru si-alege d'in sinulu seu presidintia pentru conducerea alegerii.

7. Pentru alegerea membriloru de statulu preotiescu in sinodulu protopresviterale, preotimea d'in intregulu protopresviteratu, la terminulu defiptu tempuriu de cãtra protopresviterulu tractuale, se aduna la loculu desemnatu prin acela-si protopresviteru, si acolo sub presidintia protopresviterulu, cu bagare de s'ema la §§. 38. si 40. ai statului, alege numerulu prescisu alu membriloru preotiesci pentru sinodulu protopresviterale.

Fiindu impededatu protopresviterulu tractuale, preotimea adunata si-alege d'in sinulu seu presidintia pentru

Statutu organicu

alu besericeii ortodoxe Romane d'in Ungari'a si Transilvani'a.

(Urmare.*)

§. 135. Senatul episcopescu va priveghiã pentru sustinerea si integritatea averei, va neusi pentru incasarea regulata a intereselor, arendilor si a altoru venituri, pentru neintãrdãta elocare fructifera a banilor disponibili, in cas'a de pastrare sãu in harthii de stat.

Elocarea de bani la privati este concesa numai pre langa cautiune in realitãti de pretiu intregit, intabulata in locul primu.

§. 136. La repozarea Episcopului, respective Arciepiscopului, fia-care senatu consistoriale desemna cãte doi membri d'in sinulu sãu spre a pazi or'a mortii episcopului, si dupa urmareã acestei-a spre a sigilã numai decãtu dolafele si odaile si spre a dispune cele de lipsa pentru ingropaciunea cuviintiosa. In diu'a urmatoria delegatii senatului episcopescu in presintia celor-lalti patru membrii consistoriali mai susu amintiti, inventãza averea si harthiele repozatului, separandu cele ce suntu proprietatea eparciei, de cele ce suntu proprietatea lui.

D'in ceste d'in urma se voru platã detoriile si legatele legali, si se voru reintregi tote acelea pretiose si odore besericesci, biblioteca si fundulu instructu, cari pre tempulu vietiei repausatului au peritu sãu stricatu.

§. 137. Dupã alegerea noului episcopu, senatul episcopescu preda acelu-a la intrarea lui in scaunulu episcopescu pre langa inventariu odorele si pretioase besericesci, biblioteca si cel'a-laltu fundu instructu de economia spre intrebuintiare.

D.

Preste totu.

§. 138. Fia-care senatu consistoriale in tote obiectele privitorie la chiamarea sa, si-adeuce decisiunile sub presidiulu susu normatu, si in presintia celu putienu a patru asesori ai sãi, prin majoritatea voturilor.

Candu voturile suntu egalã dirima votulu presidintului.

§. 139. Decisiunile deosebitelu senate consistoriale, se punu numai decãtu in lucrare afara de cele apelabile, cari in casu de apelatiune suntu a se substerne consistoriulu metropolitanu spre decidere finale.

§. 140. Siedintia plenaria a consistoriulu eparcialu consta d'in toti asesorii deosebitelu senate, incãtu acei-a d'in absentia sãu alta cauza nu suntu impededati a participa la ea.

In siedintia plenaria se efeptuiesce alegerea oficialilor cari vinu de a se alege prin consistoriu, in ea se facu dispusetiunile necesarie pentru conducerea alegerilor de deputati pentru sinodulu protopopescu, si congresulu nationalu eparcialu besericescu, si pertractarea diferentieloru escate d'in acel'a-si, incãtu acestea nu cadu in sfer'a activitatii amintiteloru corporatiuni representative.

§. 141. Causese dogmatice si pure spirituale se decidu finalminte prin episcopulu, respective Arciepiscopulu diecesanu.

E.

Specialu.

§. 142. Consistoriulu d'in Oradea-mare si mai departe remane in activitate, si are a se acomodã intru tote dispusetiuniloru acestui statutu organicu.

CAPU. V.

Metropolia.

§. 143. Metropolia estã intrunirea mai multoru eparcii prin legatura canonica pentru sustinerea unitatii institutiuniloru si intereselor generali besericesci, si formeza provinciã metropolitanã cu metropolitulu in frunte.

§. 144. Afacerile metropoliei se indeplinescu :

1. Prin congresulu nationalu besericescu (sinodulu metropolitanu.)
2. Prin consistoriulu metropolitanu.
3. Prin sinodulu episcopescu.

Art I.

Congresulu nationalu besericescu.

§. 145. Congresulu nationalu besericescu este reprezentantia intregi provincie metropolitane a romaniloru de relegea greco-orientala d'in Ungari'a si Transilvani'a.

§. 146. Congresulu nationalu besericescu consta d'in 30 reprezentanti d'in cleru si 60 reprezentanti mireni; prin urmare fia-care diecesa tramite la congresulu nationalu cãte 10 deputati d'in cleru si cãte 20 d'in mireni. D'intre deputatii mireni ai diecesi Caransebesului, 10 cadu pre confiniulu militare.

Metropolitulu si Episcopii sufragani ca atari sunt membrii congresului.

§. 147. Presidintele congresului este metropolitulu, era la casu de impedecarea acestui-a presidiulu congresului lu conduce episcopulu celu mai betranu in functiune.

§. 148. Fia care eparcia se imparte in 20 cercuri electorali, si fia-care cercu electorale alege unu deputatu mirenu, era preotimea d'in doue cercuri impreunate intr'unu colegiu alege unu deputatu d'in cleru, urmandu-se

*) A se vedã nr. 81, 82, 83, 84, 85, 87 si 88.

modalitãtile prescrite pentru alegerea deputatiloru sinodulu eparcialu (§. 91).

Formarea cercuriloru de alegere pana la o alta dispositiune urmandã d'in partea congresului, se conrede consistorieloru eparciali.

§. 149. Asupr'a validitãtei actului de alegere la casu de reclamatune decide congresulu.

§. 150. Deputatii congresului se alege pre periodu de 3 ani, cu a carui expirare se escriu alegeri noue, celu multu in restimpu de trei luni.

Decã in decursulu unui periodu de alegere vre-unu deputatu ar' fi moritu, ori ar' fi resignatu, ori ar' fi perdutu dreptulu de a fi alesu, in locul acestui-a se escrie alegere nouã pentru restulu periodulu congresuale.

§. 151. Convocarea congresului se face, in intielesulu articolulu 9 de lege pre langa facutã insciintiare Majestãtei Sale, prin metropolitulu, si se publica atãtu prin cerculariele indreptate cãtra consistoriele eparciale, catu si prin jurnalulu, ce servese de regula pentru publicarea actelor metropolitane.

§. 152. Congresulu se convoca ordinariu la trei ani odata si adeca totu-de-un'a pre 1113 octobre a anulu antãiu dupã alegerea deputatiloru, era cerendu necesitatea si mai adeseori.

§. 153. Ordinea afaceriloru interne o determina congresulu.

§. 154. De competintia congresului se tiene :

1. Ingrigirea pentru sustinerea libertãtii religionarie si autonomiei besericeii romane ortodoxe.
2. Regularea si conducerea tutororu trebiloru besericesci, scolari, si fundationali pentru intrãga metropolia
3. Alegerea Metropolitului si alegerea asesoriloru consistoriulu metropolitanu.

(Va urmã.)

D'in Comitatu Huniadorãi, maiu, 1860.

(Fine.)*

Aserazi cã ai devenitu parinte poporului, te intristezi inse candu nu-i poti face buni pre cei rateciti, si te bucuri de cei ce nu au trebuintia de indreptariu, in adaveru frumoasa frasa; numai dorere! dta un'a vorbesci si alt'a faci. Cele ce vi s'au imputatu, sunt parte recunoscute, parte nerefusate, si in ultim'a desperare faci apelu la intielegintia romana d'in Dev'a, ca si candu aceea ar' fi luatu in corpore asupra-si defensiv'a triumviratului, inse nu i-a succesu a seduce intielegintia, numai la unicu membru aflara asilu, si acelu-a inca se vede a-i fi parasitu, cã-ce d. prota se incerca singuru a se purifica. Standu giurstãrile astfelu, te intrebue dle prota! cã dupa ce ratecirea-ti este evidenta si asertianile dtale neadeverate, demnu esci d'a servi altoru-a de indreptariu pana nu te vei emendã singuru? ai datu dle cu bãt'a in balta, si in locu de a te spelã cu apa curata, singuru te mangiasi si mai tare.

Reintiã si ur'a personale te-a dusu mai departe. — Judeca-te singuru dle prota! cetesce ce ai scrisu despre Huniador'a, sã scii cã eu am fostu provocatu a merge la Huniador'a, au fostu la mine deputatiune, ba a fostu in favorea mea un'a la comitele supremu si la d. comisariu gubernialu, esmisu in cauza ace'a; am in posesiune convocãrile scripturistece in acestu objectu, cu care potu documentã, cã nu m'am obtrusu, nu le producu inse cu acãsta ocaziune, fiindu convinsu, cã bravii conducatori d'acolo, cari s'au folositu de sucursulu meu, si-voru face detorintia in interesulu adeverului. Decum-va in Huniador'a de presentu ar' existe intre romani neintielegeri, acele apoi de siguru voru fi meritele dvostre, cei de calibru celoru ce inghitu Camil'a, stracura tientariulu, tulbura ap'a ca sã pota mai usioru pescui; si estu-modu asemenarea cu „osu de rosu“ aplicabila la Dta Dle prota, ẽr' nu la mine.

Te incercasi ati scusa cumnatulu pentru protocolu, argumentandu cã nu posiede limb'a magiara. O tempora, o mores, o simplicitas! da tote aceste le feceretã d'in curiositate? revera e frumoasa curiositate, rãu servitiu facusi cumnatulu dtale cu aceea, adnotati-vi-o bine, cã-ce mane poi-mane, cu aspiratiuni mari veti afirmã contrariulu, aci e forte aplicabilu: si tacuisses phylosophus mansisses; ẽca dle proto! faptele dvostre sunt de a se inregistrã de servitie marsiave in castrele strainiloru, nu ve opintiti ale obtrude altoru-a.

Asemenea unui orcanu, dle proto! vreai a me suspitiunã cã asiu fi fostu in castre straine, si cã acolo nu mi-au potutu tolerã abusurile; te intrebue ce abusuri? ilegalitãtile, si terorismulu care s'au folositu in contr'a mea sunt rare, si striga in ceriu dupã respãta. — dupa care mai multu cu alta ocaziune — de ce nu inregistrasi intr-prinderile cele infernale a lui Csáklány, care a condusu cu mani profane investigatiunea de ce nu enumerasi meritele socrului, si cumnatulu dtale in acestu objectu, cã-ce numa ei duoi d'intre toti romanii s'au espectoratu cu ocaziunea causei subversante, vomandu veninulu ce nu-lu mai poteãu suferi in stomacu? de ce uitati a publicã si decretulu ministeriale prin care procedur'a, si sentintia unilateralã s'a nulificatu, si s'a ordinatu reasumtiune?

In caus'a mea, e adeveratu [cã m'am adresatu cã-

*) A se vedã nr. 88.

conducerea alegerii, decã d'in partea consistoriulu eparcialu nu se va fi facutu alta provisiune.

8. Alegerea membriloru pentru sinodulu protopresviterale atãtu d'in partea preotiesca, cãtu si d'in cea mirendaca, se intempla sãu prin aclamare, sãu — decã potescu celu putienu 10 alegatori — prin votisare, careã era-si pãte fi sãu nominale sãu secreta; cea secreta se efectuesce prin sieduli ori prin glontiuiri; ceãlalta prin notarea voturiloru dupa nume. — Alegerea prin votisare se decide cu majoritatea voturiloru, si adeca; decã alegerea se face numai pentru unu membru: prin majoritate absoluta; era decã aceea se face deodata pentru mai multi membri: prin majoritate relativa.

Pentru eruarea majoritatii absolute, in casuri obveniendi, se face si a dou'a votisare, decã adeca prima votisare nu au produsu majoritate absoluta. Votisarea acãsta a dou'a se face intre acei doi, cari au intrunitu in modu relativu mai multe voturi.

La tota intemplantã despre actulu alegerii se compune unu protocolu, care cu subscrierea presidinteli si a notariulu si inca a vre-o doi barbati de incredere, se tramite la protopresviterulu tractuale.

9. Dupã inchiarea alegeriloru de membri ai sinodulu protopresviterale, respectivulu protopresviteru, cu bagare de sãma la §. 42. alu statutulu organicu, conchiama pe unu terminu corespundietoriu impregiariloru, pre toti membrii la unu locu acomodatulu alu protopresviteratulu; unde adunandu-se membrii alesi, sinodulu protopresviterale, cu observãrea §§. 42, 43 si 44. ai statutulu, se constituie sub presidintia protopresviterulu; era dupã constituire indata pasiesce la alegerea membriloru scaunulu protopresviterale, avendu in vedere §§. 32, 50 si 55. ai statutulu, — La alegerea acãsta, dupã indrumãrea §-lui provocatu mai in urma, e de a se observã procedur'a normisata in §. 18. pentru alegerea protopresviterulu, intielegandu-se de sine: cã protocolulu alegerii e de a se presentã consistoriulu eparcialu pentru intarirea alegeriloru.

10. Sinodulu protopresviterale la inasã ocaziunea constituirii, dupã cele premise in punctulu precedentu, pasiesce indata la alegerea comitetulu protopresviterale, observandu dispusetiunile §§-loru 57—59 ai statutulu organicu; si in fine suscepe alegerea membriloru episcopiei protopresviterali dupã §. 64. alu statutulu. Alegerile atinse in punctulu acestu-a nu sunt supuse intaririi d'in partea consistoriulu eparcialu.

11. Scaunulu protopresviterale, dupã intarirea membriloru lui d'in partea consistoriulu eparcialu, ce se recere prin §. 53. combinatu cu §. 55. alu statutulu organicu, — pasiesce numai de cãtu in activitate, avendu de a se acomodã dupã §§. 31—37. ai acelu-a-si statutu.

12. Cele alte doue corporatiuni, alese prin sinodulu protopresviterale, anume: comitetulu si epitropia protopresviterale, indata dupã intemplantã alegere, fãra a acceptã vre-o intarire, pasiescu in activitate; fiindu de a se observã pentru comitetulu protopresviterale §§. 59—63. si 65., era pentru epitropia §. 64. alu statutulu.

Aceste sunt modalitãtile, care clerulu si poporulu eparciei Nostre are a le observã la introducerea noului organismu besericescu in trebele parociale si protopresviterali; era cesetiene de constituirea partiloru organice superiori, si anume a sinodulu si a consistoriulu eparcialu; aceste voru urmã indata ce constituirea partiloru organice inferiori, adeca a parocieloru si protopresviteratelor, va fi terminata pretotindeneã; d'in care privintia dorimu a se acelerã acãsta constituire in asie mesura: ca sã potemu fi in stare de a conchiama sinodulu eparcialu celu multu pre Dominic'a Santulu Tom'a in anulu viitoriu, amesuratu §. 89. d'in statutulu organicu.

Preacinstia Ta publicandu fãra amanare ordinatiunea acãsta a Nãstra in submanuatulu protopresviteratu, ti-vei pune totã ustenelã intru ace'a: ca dispusetiunile pentru pasirea in vietia a statutulu organicu, sã se efectueze in rondulu celu mai bunu; spre care scopu pentru cunoascintã si usulu comunitãtiloru besericesci d'in submanuatulu protopresviteratu, in alaturare se tramite trebuintiosã cantitate de esempliare atãtu a unei copie d'in ordinatiunea de fatia, cãtu si a insu-si statutulu organicu, edate amendoue in tipariu, d'intre care acestu d'in urma ni vine gratis d'in munificẽntia Escelintiei Sale, Preasantitulu Domnu Archi-Eppu si Metropolitu Andreiu B. de Siaguna, potencãu-se acelu-a castigã pentru particulari cu pretiu de 20. cr. de la tipografiã archidiecesana d'in Sabiuu.

Aradu, 24. iuliu 1869.

Procopiu Ivacicoviciu, m. p.
Episcopulu Aradulu.

tra d. Makray, pentru că i-sunt cunoscute intrigele de aici; negu inse că aceea ar' fi consumatu spre derogarea cui-va, séu spre laudarea mea. Totu in acelu sensu am scrisu, si m'am rogatu si de notabilitățile romane, a li comunică inse numele nu-mi concede respectulu cătra acele prea venerabile persone; da propri'a defensiune pre cale legala si onesta inca e crima, dle proto?

Ce turburări am facutu in 19 comune d'in cerculu lilei? eu asiè cugetu, că nece un'a, fără chiaru d'in contra am pusu stavila esceselor si abusurilor; documentezu cu certificatu dto 17 aug. 1862. susemnatu si sigilatulu de antiistii comunali, care amu onore a lu aclude sub B. in originalu spre publicare, am onore mai departe aici-a a aclude sub C. unu certificatu dto lli'a 24-a jan. 1864. subsemnatu de unii preoti, si docenti gr. or. d'in care se pote erui conduit'a mea; cumcă pentru ajutorirea teneriloru studentu, si lipsiti m'am ingrigitu dupa potentia. servésca de legitimare scrisorea dto lli'a 20. febr. 1863. sub D.

In cerculu Giorgiului ce am facutu? é numai pentru prosperare, ér' nu retrogradare, precum sunt faptele dtale, si ale dlui Piso; unele d'entre faptele mele sunt precum atinsei specificate si in „Concordia“, éra cu acésta ocaziune accludu sub E. F. G. H. I. in originalu 5 epistole de la preoti si investiatori, neatingandu testulu acelorua, ca sé nu fu suspitionatu cu propria lans, precum si doue scrisori a S. sale Dlui Alesandru Dobra episcopulu gr. cat. d'in Lugosiu Nr. 465—1865 si 21. sept. 1868. sub K. si L. Circularele mele ca v. comite cătra judii procesuale sunt in consonantia cu acele care le espedăm la antiistiele comunale ca fostu jude procesuale, reproducu unu originalu sub M.

Erăm determinatu a nu replică dlui prota, dara nu mi dède pace, că-çi fiindu d'in parte amicabila invitatu in Casin'a romana d'in Dev'a pre 11-a maiu, a participă si eu la preconsultare in caus'a compunerii consiliului sco-lasticu, d. prota candu cerui eu cuventu, si-radică graiulu d'icandu, că nu sum romanu, nu am cuventu, si sé nu le conturba solidaritatea. Numele de renegatu si alte scorniture impertinente, de si cu dorere, totu-si erău mai suferibile de si nu le am meritatu, — procedur'a d'in urma a dlui prota inse cu care pote sé se mangaie, că finis coronat opus, mi-a sagetatu si cea mai mica particica a animei, aflăi inse si putintelu balsamu in refrangerea ce o facu d. protopop. Densusiianu, cu care fu intimpinatu d. Papiu, si multiamescu tatalui cerescu, că saget'a inveninata inca nu a fostu in stare a me infitiã.

Éca dle prota Papiu! că eu ca ofensatu mi-facui defensiv'a, si darea de socotéla; stămu acuma innaintea forului corectivu alu publicității, judece-ne acestu-a, care am junghiatu natiunea? care am denunciatu-o? cari suntemu in castre straine, si facemu servitie marsiave? judece-ne care e vin'a nesolidarității? judece d'in alusiunile cele fantastice ale dtale la cele sburatore, care suntemu pasarea noptii si a intunerecului? judece-ne care ce tricoloru avemu? judece meritat'am numele de renegatu? si daca pote fi vorba de emendare — precum dta singuru te esprimi — ce nece de cătu se pote datã de adi, séu eri, in acestu casu inca, meritat'am tractarea cu care m'ati onoratu? judece, că ore nu chiaru tendent'a d-vostre a fostu sé me corumpeti, si sé me aduceti la desperare? provocu si rogu pre onor. intieligenti'a romana mai consciintiosa de cătu dta, d'in comitatu, că pana amu fostu in gremiu ca v. notariu nu m'am straduitu ore a desvoltã energia in privint'a limbei romane? in decursu de 7 ani nu am condusu protocoalele siedintieloru comitatense in limba romana dupa potentia cu acuratetia de si erău altii indetorati a-lu conduce? rogu si intieligenti'a romana d'in Orastia si giuru, ca sé binevoiesca, in interesulu adeverulu a se declarã in publicu despre portarea mea, care i ar' fi venitu la cunoscintia pana am fostu in Giogiu in decursu de 3 ani jude procesuale? judece-te dle prot! ce parinte escui, candu te incerci, a smulge prunculu d'in bratiela dulceloru sale maice, si a-lu aruncã in castre străine? éu d'in parte-mi aseptu sententia linistitu si repetezu, că am fostu, sum, si numai ca romanu vrèu sé moru, ca fiu fidelu alu natiunei mele; éra pe dta te declaru de unu calumniatoru infam, de unu subminatoru de nationalitate si moralitate, declaru că cu unulu ca dta, nu voiu a mai corespunde, si cert'a presinte cu dta o privescu de terminata, nu te tienu demnu de altu respunsu.

In momentulu candu erăm gat'a cu espedarea, mi-veni la mana una nota a directiunei diecesane gr. or. d'in Sabliu despre 200. Abecedarie, recepisse despre tramitarea sumei recerute de 48 fl. precum si una epistola privata a dlui consiliariu dr. Vasiciu; am onore dara ale aclude si acele in origine sub N. O. P. cu aceea rogare, ca de tempu ce spatiulu celu pretiosu alu „Fed.“ precum eu prea bine sciu, nu se pote ocupã cu comunicarea acelorua in testu intregu, sé bene voiesca multu onorat'a Redactiune celu putieniu a-si face notificările sale dupa convictiune cu cea mai mare strictetia, că-ce eu numai

spre legitimarea, mea in cătu me afu forte atacatu, mi-luai indresnire a le iregistrã.*)

Ladislau Olteanu m. p.

VARIETATI.

*(Nu esiste) tratatu de estraditiune intre guvernulu Romanu si celu austro-magiaru! Amu luatutote lamuririle necesarie — d'ice „Adun. Nationale“ — ca sé potemu declarã de celu mai mare neadeveru, că dlu Cogalniceanu, cu despretiulu unei intregre vietie de lucrare pre calea nationale, ar' fi primitu de la colegii sei missiunea d'a legã unu tratatu de estraditiune cu Austro-Maghiari'a. — Salutãmu acesta demintîre dorita.

*(Comitetulu) „Alumneului nationalu romanu d'in Temisior'a“ va tiené in diu'a adunarii generale, adeca la 1./13. Septemvre 1869 in localitãtile otelului „Tigru“, d'in suburbiulu Fabric'a una reuniune in favorea „Alumneului nationalu romanu“ de acolo. Cu acésta ocaziune tenerii alumnisti voru representã o piesa teatrala intitulata „Nunt'a tierenésca.“ Temisior'a in 13./25 iuliu 1869. Comitetulu alumnealu.

*(In Iasi) dupa conscriptiunea de estimpu, sunt 26,775 suflete de israeliti indigeni, si 5000 gidani vagabondi — scrie „Cur. Iasi.“

*(Nonsicitud astral) Foiele Austro-Magiare fără osebire de colore, facundu cele mai insolinti expecturatiuni de „barbaru“ si „neumanu“ la adres'a guvernulu d'in Bucuresoi — in favorea gidaniloru vagabundi in sinulu Romaniei, reproducu plansorea malcontentiloru adresata corelegiunariulu loru Sir Francis Goldsmid membru alu parlamentulu anglesu. In plansorea acésta gidanii spunu, că sunt lipsiti de or' ce libertate, sunt maltratati si persecutati pre totu indene, guvernulu nu li-ajuta, Domnitoriulu asemenea, fiindu-cã n'are putere, „manile i sunt legate prin constitutiune“ etc. deci ceru spriginulu si ajutoriulu lui Goldsmid, sé i scape de multele suferintie. Va sé d'ica, gidanimea nu incéta d'a face atentate perfide constitutiunii, independintiei si domnitoriulu Romaniei. Nu acésta este calea, care sé pota conduce la emancipatiune.

*(Perceptiunea) calei ferate d'in Transilvania in luna iulie a fostu 107,220 fl. 21 cr.; de la inceputulu anulu c. pana la finea lui iulie s'a incasatu 529,106 fl. 59 cr.

*(Denique) Samuile Poratiu, vestitululu activistu de la Mercuria, s'au alesu cu 7 voturi deputatu alu Monorului (in distr. Naseudu). Se afirma că meritulu (!) cuceririi celor 7 voturi se cuvine notariulu Sim. Becia Ceialalti alegatori au dechiaratu că nu voru sé aléga pre nimene, fiindu-cã sustinu si voru sustiné dechiaratiunea facuta in 24. Martiu.

*(Daca papagaiulu) invétia vr'unu cuventu, lu-repetiesce neincetatu, si-lu pronuncia si-acolo unde n'ar' avé locu. Chiaru asiè s'a intemplatu si intr'una siedintia de mai deuna-di a delegatiunei ung. Notariulu Bujanovics cetesce numele delegatiloru in ordine alfabeticu ca sé-si dée siedulele de votisare pentru o comisiune ce erã de a se alege, si intre cei-al-alti strigã si pre contele „Alesandru Apponyi“, inse nobilulu conte, cufundatu intr'unu discursu de siguru multu mai ponderosu de cătu afacerile delegatiuniloru, audiendu-si numele veni intr'o confusiune mare, si cugetandu că se afla in Pest'a in cas'a magnatiloru unde pote e vorba de votisare nominalu, in locu de a-si da siedulu de votisare, raspunde stereotipulu „igen“, care pre cum se vede s'a prefacutu in zange intr'una mare parte a delegatiloru si a membriloru camerei unghuresci.

*(Contele Beust) fù intrebatu la unu soirée, că are de cugetu sé mérga in anulu acestu-a la scalde? „D'apoi nu scii dta — i raspunde cancelarulu — că eu si Bismarck suntemu condamnati la lucru de sila pana la morteu. — Bagaéma dlu Beust sperédia si vré sé remana cancelarulu pana la morteu. Ferésca Ddieu!

*(Crima oribila.) In ce gradu domnesce inca superstitiunea la unele popore d'in Europ'a, se va vedé d'in crima infinatoria, comisa in Wolhyni'a, intr'o padure aproape de satulu Winkowicz, a nume, unu copilu teneru fù omoritu de unu talhariu, care i trase tota pelea de pre trupu, si i taiã pârtile grase. D'in acésta grasime si-facù apoi una lumina, crediendu că cu unu asemene objectu la sine va poté oricandu furã si despoiã, fără ca sé-lu veda cine-va. Inse cu tote că aveã acésta preservative la sine, cadiu in mana politiei.

*(Multiamita publica.) Subscribulu aducu multiamita ferbinte Stimatiloru Domni Amosu Francu vice-comite in Bai'a-de-Crisiu si Alesandru Sterca Siu'uti judef primariu in Halmagiu, pentru ajutoriulu cu care a binevoitu a mi molcomi lipsele. Basarabésa, 7. Iuliu. Joane Inco, studinte de clasa a VII. gimnasiala.

*) Documentele insfrate mai susu le amu avutu sub ochii nostri, si le am afatu conforme cu cele aserate de dlu L. O.

Sciri electrice.

Parisu, 13. aug. „Constitutionnel“ anuncia: Projectulu de lege relativu la alegerea senatoriloru prin consiliarii de statu nu a castigatu majoritate. Imperatulu a subscrisu mai multe ordinatiuni de amnestia in favorulu unor individui arestati pentru deliecte politice si de presa.

Madridu, 13. aug. In provinci'a Valencia s'a ivitu mai multe bande. Locuitorii le au respinsu cu energia.

Constantinopole, 13. aug. Guvernulu a contractatu unu imprumutu de 12 milioane cu 6%. Obligatiunile se voru emite mai tardiu.

Madridu, 13. aug. Dupa diurn. „Imparcial“ in Malag'a domnesce agitatiune; miscamentulu republicanu inspira frica.

Atene, 7. aug. Arci-ducele Constantin va caletori de a direptulu la San-Petruburgu. Brigandagiulu s'a immultitu forte in Acarnania. Budgetulu pentru anulu 1870 statoresce perceptiunile la 34 milioane, si erogatiunile la 33¹/₂ milioane.

Viena, 14. aug. „Wiener Zeitung“ de astadi publica unu mandatu imperiale, care in urma-re introducerei legi de armare ordinezã disolverea batalionelor teritorialu de militi'a d'n Triestu.

Bucuresoi, 13. aug. Agentulu Romaniei pentru Viena, Berlinu si Petruburg si-a datu demisiunea, inse nu s'a primitu inca.

Lisabona, 14. aug. Noulu cabinetu s'a constituitu sub ducele Loupe. Mendez a primitu ministeriulu pentru esterne.

Viena, 14. aug. Ministrulu de resbelu dechiarã in siedinti'a de astadi, că este silitu a depune portofoliulu, daca la titlulu 4 se voru face reductiuni, fia d'in partea majorității, ori d'in a minorității. Una propusetiune intermediara a delegatulu Wächter, casunata prin ministrulu de resbelu, fù primita, si asiè ministrulu remane.

Parisu, 14. aug. se afirma ca definitivu, că imperatulu Napoleonu si regele Prussiei voru avé una intalnire si se crede, că principele Napoleonu va insotî pre imperatulu.

Viena, 14. aug. In siedinti'a delegatiunei senatulu imperiale s'a primitu immultirea lefeloru pana la maiori inclusivu, precum si a deregatoriloru militari, conformu propusetiuniloru guvernulu. — Recerintiele pentru directiunea centrale, precum si resolutiunea, s'au primitu. Propunerea lui Mertens, ca sé se acordeze pentru comande si staburi mai multu cu 200,000 fl., s'a respinsu. — Propunerea lui Weich, ca recerinti'a pentru inspectoratulu armatei sé se transpuna la spesele extraordinarie s'a respinsu. — Recerinti'a pentru trupe se primi, dupa una desbatere lunga, in sum'a de mediu-locu a propunerei guvernulu si a comisiunei.

Bucuresci, 14. aug. Principele insotitu de ministrulu-presiedinte Ghica si Offenberga caletoritu in Livadi'a.

Parisu, 14. aug. Maresialulu Niel a moritu. Se afirma cu siguretate, că in urm'a acestei impregiurãri imperatulu nu va merge in castrele de la Chalons, pentru a asiè la festivitățile militare.

Londra, 14. aug. Precum se anuncia d'in funte siguru, in Ungari'a de la media-di si in Besarabi'a s'au tramisu in mare cuantitate mandate pentru cumperãri de bucate.

De esarendatu.

Bunulu de 300 jugere numitu Bogomirea si Cesu, comasatu in otarulu Cianului mare, aproape de Clusiu si Turda se va esarendã de la Santu-Mihai pre mai multu ani. Doritorii d'a primi desluciri mai detaiate au a se adresã prin epistole francate cătra]

L. C. postarest. M. Vászárhely. 1—3

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.